

Inspreektekst OPK-inzamelende verenigingen

*Raadsvergadering gemeente Krimpenerwaard
dinsdag 21 december 2021*

Geachte leden van de raad,

Op 23 november heeft het college een besluit genomen over de harmonisatie van het oud papier en karton (OPK) per 1 januari 2022. Daarover zijn de vrijwilligersorganisaties op 25 november ingelicht op 3 hoofdlijnen. De samenwerkingsovereenkomst ontvingen we pas 3 weken later, vorige week, slechts twee weken voor de ingangsdatum. Deze overeenkomst roept veel vragen op, bevat veel extra verplichtingen voor de vrijwilligers en open eindjes ter beoordeling van Cyclus. Het wordt voorgesteld als eindbod, terwijl meerdere zaken die vermeld staan, het afgelopen jaar niet zijn besproken. Hoewel de beantwoording van eerdere raadvragen door het college anders doet vermoeden, is het overleg met de inzamelaars 2021 beperkt geweest en is er nauwelijks afgeweken van het 'voorkeursscenario' dat er al lag in januari 2021.

Het college streeft naar continuïteit, voor de inzamelaars en zichzelf. Echter, als bijvoorbeeld het aantal vrijwilligers, aantal inzamelmomenten en dagdelen niet in het contract zijn opgenomen, biedt dit absoluut geen zekerheid voor de vrijwilligersorganisaties. Zo is een afspraak die afgelopen jaar is gemaakt, dat er niet op meerdere dagdelen per inzameldag wordt gewerkt, niet in de overeenkomst opgenomen.

Vooropgesteld, harmonisatie kan niet zonder water bij de wijn te doen. Dat opbrengsten verminderen is logisch, maar meer dan halveren in opbrengst is een bijzonder groot verschil. Over een eventuele overgangsregeling is noch formeel noch ambtelijk een gesprek gevoerd.

Het college betoogt dat OPK-inzameling, met name door garantieprijzen, verlieslatend is vanaf 2019. In de jaren daarvoor kostte het de gemeenschap echter geen cent: in 2017 en 2018 waren de netto opbrengsten bijvoorbeeld positief. Allemaal opbrengsten die direct het verenigingsleven stimuleren en waarvoor verenigingen niet aan het subsidie-infuus hoeven te hangen. Daarnaast, nu de coronacrisis voor een hausse aan pakketten zorgt en de papierprijs enorm stijgt (zie ook de grafiek in de bijlage), is het maar de vraag of die verlieslatendheid ook in 2021 zal optreden. Het is wrang om juist nu onder het mom van 'harmonisatie' zo gekort te worden in de opbrengst door van de papiermarktprijs over te gaan naar een vaste vrijwilligersvergoeding.

Bij het werken met kraakperswagens vinden wij veiligheid voor onze vrijwilligers natuurlijk een belangrijke randvoorwaarde en we zijn het eens met de focus daarop in de hernieuwde overeenkomst. De persoonlijke beschermingsmiddelen moeten echter verplicht bij Cyclus worden afgenomen, dit terwijl deze werkschoenen en veiligheidskleding al bij de organisaties aanwezig zijn, wat weer kostenverhogend werkt.

De wethouder heeft aangegeven dat de limiet aan het aantal veiligheidstrainingen een harde eis is. De maat der dingen verliest hij hier echter uit het oog. De overeenkomst spreekt van maximaal 10 trainingen die vergoed worden. Het zou veel logischer en eerlijker zijn om het aantal trainingen te relateren aan het aantal benodigde vrijwilligers per inzameling. Rijd je bijvoorbeeld tijdens een inzameling met 4 vrijwilligers dan ontvang je 10 gratis trainingen, heb je 12 dan worden dit er bijvoorbeeld 30.

Nog een bijzondere voorwaarde in de overeenkomst is het Covid-19-beleid. Beladers van Cyclus mogen in de cabine van de vrachtauto plaatsnemen, vrijwilligers niet. De organisaties moeten zelf maar zien hoe we bij het begin van een inzamelwijk, soms 5 km verderop komen. Wellicht met fiets of auto erachter gaan rijden? Deze afwenteling op de vrijwilligers lijkt exemplarisch voor de 'samenwerking' die de gemeente en Cyclus met de vrijwilligers beogen.

Opvallend is dat de gemeente graag praat over het belang van vrijwilligers, maar dat ze er in deze overeenkomst schijnbaar vanaf willen: in het contract vallen de inzamelaars onder de aansprakelijkheidsverzekering van Cyclus in plaats van de vrijwilligersverzekering van de gemeente. Het lijkt hierdoor meer op een verkapt (en onderbetaald) dienstverband. Deze veranderingen zijn ook nooit besproken met de inzamelaars.

OPK-inzameling is voor veel organisaties, die soms al meer dan 50 jaar papier ophalen, een belangrijke inkomstenbron. Enkele verenigingen, zoals voetbalvereniging Schoonhoven en atletiek- en trimvereniging Avantri, hebben al moeten besluiten om te stoppen vanwege de nieuwe verplichtingen en lagere opbrengsten. De andere organisaties voelen zich op z'n zachtst gezegd niet serieus genomen met de nu voorliggende samenwerkingsovereenkomst. Gezien de tijdsdruk lijkt aanpassing van de overeenkomst nauwelijks mogelijk en bekruipt ons het gevoel voor het blok gezet te worden om de overeenkomst te ondertekenen om in januari nog oud papier te kunnen ophalen en inkomsten te kunnen genereren.

We verzoeken uw raad dan ook het college ertoe te bewegen om:

- een redelijke termijn te hanteren om tot een overeenkomst te komen in wederzijds overleg. Dus niet per 1 januari a.s.;
- te streven naar een werkbaar en gedragen resultaat voor alle partijen, een daadwerkelijke samenwerkingsovereenkomst;
- tot een overgangsregeling te komen bij negatieve financiële effecten voor de vrijwilligersorganisaties;
- een poging te doen om ook de organisaties die reeds zijn afgehaakt nogmaals te betrekken bij de OPK-inzameling.

De zelfredzaamheid van de onderstaande vrijwilligersorganisaties en ook een stukje verenigingsleven in de Krimpenerwaard staat op het spel.

Vrijwilligersorganisaties die vooralsnog nog wel oud papier en karton inzamelen:

Muziekvereniging Excelsior, Bergambacht
Muziekvereniging DHTSG Berkenwoude
Muziekvereniging Excelsior '64, Ammerstol
CBS De Wegwijzer, Berkenwoude

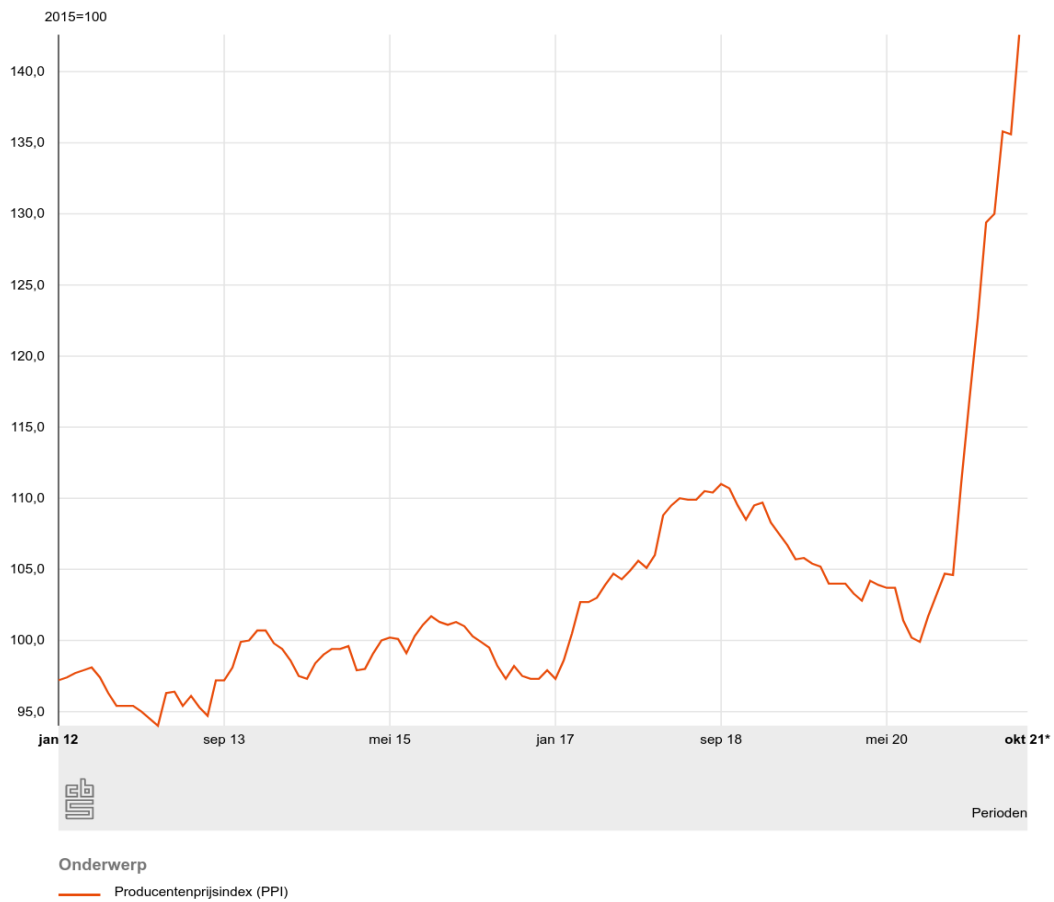
Vrijwilligersorganisaties die hebben besloten te stoppen met de inzameling:

Stichting Adullam Gehandicaptenzorg, Bergambacht
Atletiek- en trimvereniging Avantri, Schoonhoven

Bijlage: CBS Producentenprijzen Pulp, papier en karton

Producentenprijzen (PPI); afzet-, invoer-, verbruiksprijzen, index 2015=100

Producten (PRODCOM): 171 Pulp, papier en karton
Afzet, invoer en verbruik: Totaal afzetprijzen

Bron: <https://opendata.cbs.nl/#/CBS/nl/dataset/83935NED/line?dl=5E92C>